

Ivan Cankar: Sova

Avtor: Rojen 1876 na Vrhniki revnim staršem. Po končani osnovni šoli se vpiše na realko v Ljubljani. Bil je član skrivnega dijaškega združenja Zadruga. Poleti 1896 maturira in odide na Dunaj študirati na gradbeni oddelek tehniške visoke šole. Študij opusti in se posveti samo literarnemu delu. Umre v Ljubljani leta 1918.

Obnova: Mežnar in ministrant sta neko soboto k Cankarjevimi prinesla veliko sovo. Bila je lepa, vendar je bil njej pogled poln sovraštva in groze. Cankarjevi so sovo kupili in jo zaprli v veliko kletko. Sova je negibno stala na sredini kletke. Prvo noč so jo postavili poleg Ivanove izbe. Sova je celo noč skovikala. Naslednji dan pa je bila tiha, nepremična in samosvoja. Drugo noč so jo postavili v izbo, kjer je spal hlapec. Skovikanje se je natančno ob polnoči ponovilo. Zjutraj jo je hlapec prinesel v kuhinjo, bil je nejevoljen zato so jo postavili na dvorišče. Vso noč so se slišali glasovi podobni joku in krohotu, bolesti in zasmehu. Zjutraj jo je hlapec našel mrtvo. V kletki je ležala nemirno, ni bilo možno razločiti glave niti krempljev. Poleg nje pa je ležala podgana, njena glava poleg nje, kot da bi ji jo kdo odščipnil. Vsako noč se ob polnoči oglasi strahotna posmrtnica.

Analiza: Sova je **črtica**, objavljena v zbirki **Moja njiva**. Nastajanje zbirke sodi v leta 1910-1914, izšla pa je šele po Cankarjevi smrti. Zbirka je razdeljena na 4 dele:

- o Trenotki (21 črtic)
- o Naša dolina (8 črtic)
- o Iz tujega življenja (7 črtic)
- o Ob svetem grobu (11 črtic)

Črtica Sova sodi med dela iz živalskega sveta, naslovljena **Iz tujega življenja**. **Cikel** je izraz avtorjevega preseganja osebnega življenjskega izkustva, zanj pomembno kot osrednje pripovedno gradivo. Besedila so si idejno podobna, poudarek je na nasilju človeka nad živalskim svetom.

V črtici je v ospredju nespravljiv odnos med ujeto ptico in človekom, ki si je drznil končati njeno svobodo in jo zaslužniti. Srhlijivi pogledi sove, njeno grozeče skovikanje in sovirjevi kriki po ljudski šegi napovedujejo **smrt**. Polnočni čas in žalostno ptičje oglašanje (v njem sta skrita bolečina in sovraštvo) pa pripovedovalcu približata skrivnost *življenja onstran smrti*. Sta tudi opomin na brezvestnost, ki uničuje tuje življenje.

Pripovedovalec je **prvooseben**. Črtica je sestavljena iz treh delov. V **izpovednem uvodu** avtor opiše sovo, poudari njen grozovit pogled. V **osrednjem, jedrnatem** delu avtor napetost ustvarja s kontrasti. Ponavljanje nam da pridih *balade*. Orisan je dogodek, kjer pride k sovi sovira in se zaletavata v kletko. V **sklepnem** delu, pa avtor na retorično vprašanje >>Kaj ste storili?<< odgovori z >>Ne slepo je posegel človek v neznano življenje in je bil ubijalec.<<

Ideja: nasilje človeka nad živalskim svetom, sovino življenje prisposodba človeškega, tudi sam sebe lahko zapreš v kletko, ne užiješ svobode

Tema: zaslužnjenje sove, odvzem njene svobode, opominjanje na smrt

Motiv: sova, smrt, skovikanje, strah

Simboli: sova (smrt), skovikanje (bolečina, sovraštvo)